

Asia: VN/301/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 4 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asia

Sairausvakuutuksesta korvattavien taksimatkojen enimmäishintoja koskeva sääntely sairausvakuutuslain 4 luvussa (7 a § ja 8 §) on voimassa väliaikaisesti 31.12.2026 saakka. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että säännökset muutetaan toistaiseksi voimassa oleviksi. Esityksen tavoitteena on turvata vakuutettujen hoitoon pääsyn toteutuminen. Muita muutoksia ei esitetä.

Sairausvakuutuslain 4 luvun mukaan sairausvakuutuksesta korvattavasta taksimatkasta vakuutetulta perittävästä enimmäishinnasta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Asetuksessa vahvistetaan enimmäishinta, jota sovelletaan Kansaneläke-laitoksen (Kela) kanssa sopimuksen suorakorvausmenettelystä tehneen tilausvälityskeskuksen välittämiin taksimatkoihin. Asetusta sovelletaan myös taksimatkoihin, joita koskevan palvelujen tuottajan kanssa Kela on tehnyt sopimuksen sairausvakuutuksesta korvattavien taksimatkojen ajamisesta alueella, jolla ei ole Kelan kanssa sopimusta tehnyttä tilausvälityskeskusta.

Enimmäishinta perustuu korvauksiin käytettävissä oleviin varoihin ja kuljetuksesta aiheutuviin kustannuksiin siten, että siihen sisältyy kohtuullinen voitto. Asetuksen mukaan taksin käytöstä perittävä enimmäishinta muodostuu perusmaksusta, ajo-matkamaksusta, odotusmaksusta, avustamislisästä ja arvonnäisäveron osuudesta.

Taustaa

Sairausvakuutuksesta korvattavan taksinkäytön enimmäishintaa koskevat säännökset olivat ensin voimassa määräaikaisina vuoden 2018 loppuun. Ennen heinäkuuta 2018 sairausvakuutuksen taksinkäytön enimmäiskorvausperusteena käytettiin taksiliikennelaissa (217/2007) tarkoitettua

kuluttajilta perittävää enimmäishintaa. Sairausvakuutuslain määräaikaista sääntelyä jatkettiin ajalle 1.1.2019—31.12.2021, ja myöhemmin sääntelyä jatkettiin määräaikaisena ajalle 1.1.2022—31.12.2024. Sääntelyn voimassaoloa on jatkettu edelleen määräaikaisena vuoden 2026 loppuun saakka.

Kaikki julkisesti korvattavat matkat muodostavat yhteensä noin 40 prosenttia koko taksimarkkinasta Suomessa. Julkisesti tuetut kyydit muodostuvat pääosin koulukyydeistä, vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisista kuljetuksista sekä sairausvakuutuslain mukaisista kuljetuksista. Kela on suurin yksittäinen julkinen toimija, joka korvaa matkoja.. Koska julkisesti tuettujen kyytien osuus markkinoilla on suuri, on myös niiden merkitys taksimarkkinoiden toimivuuden näkökulmasta merkittävä.

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n lausunto

Hyvil pitää hallituksen esitystä kannatettavana.

Hyvil pitää enimmäishintasäännöstä tarpeellisenä kustannusten nousun hillitsemiseksi. Hallituksen esityksen tarkoituksena on turvata laadukkaan ja kustannustehokkaan Kela-taksipalvelun toteutuminen jatkossakin. Enimmäishintasääntelyn vakinaistaminen on perusteltua, sillä kaikilla alueilla ei välttämättä synny riittävää kilpailua, mikä puolestaan saattaisi johtaa hintojen hallitsemattomaan nousuun. Sääntelyn ennakoitavuus ja pitkäjänteisyys on tärkeää sekä taksisalan toimijoiden että vakuutettujen näkökulmasta.

Hyvil pitää tärkeänä, että julkisesti tuettujen kyytien kokonaisuutta ja muutostarpeita arvioidaan jatkossakin, ja hyvinvointialueita osallistetaan siihen laajasti. Tällöin alueiden asukkaiden erilaiset tilanteet ja tarpeet sekä hyvinvointialueiden erityispiirteet tulevat huomioiduiksi. Sairausvakuutuksesta korvattavien taksimatkojen sekä julkisesti tuettujen kyytien kokonaisuutta tulee kehittää edelleen eri väestöryhmien tarpeet ja alueellinen palveluiden saavutettavuus huomioiden. Julkisesti tuetut kyydit, sisältäen Kelan korvaamat taksimatkat ja muut matkakorvaukset, muodostavat kokonaisuuden, jonka tavoitteena on turvata asiakkaiden oikea-aikainen hoitoon ja palveluihin pääsy.

Hyvil pitää tärkeänä hintarakenteen sekä maksuluokkien vaikutusten arviointia erityisesti suurten esteettömien ajoneuvojen saatavuuteen. Näiden osalta saatavuushaasteita on ilmennyt varsinkin kaupunkialueen lyhyillä matkoilla sekä haja-asutusseudulla. Esteettömien ajoneuvojen ja muiden erityiskulkuneuvojen saatavuus Kelan korvaamissa taksikyydeissä koskee erityisesti vammaisia henkilöitä, joilla on tarve erityiskulkuneuvon käytölle. Suuri esteetön ajoneuvo on usein välttämätön edellytys esimerkiksi pyörätuolilla liikkuvan henkilön terveydenhuoltoon pääsyn kannalta.

Viemerö Jaana
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy